

การผลิตก่อนพันธุ์มันสำปะหลัง สะอาดและมีคุณภาพ

การปลูกมันสำปะหลังที่มีประสิทธิภาพ ควรวางแผนตั้งแต่การเลือกใช้ก่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอในแต่ละฤดูการผลิต ก่อนพันธุ์คุณภาพดีทำให้ความงอกสูงและงอกได้เร็วลดแรงงานในการกำจัดวัชพืช เนื่องจากสามารถเจริญเติบโตคลุมพื้นที่ได้เร็ว ซึ่งมีข้อพิจารณาดังนี้

พันธุ์

การปลูกมันสำปะหลังตรงตามพันธุ์ เหมาะกับสภาพพื้นที่ และไม่มีพันธุ์ปนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเจริญเติบโต การพัฒนาการ การสะสมแป้ง และผลผลิตที่เกษตรกรจะได้รับ

การคัดพันธุ์ปน

1. แปลงผลิตก่อนพันธุ์คุณภาพไม่ควรมีพันธุ์ปน
2. คัดพันธุ์ปน จำนวน 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 มันสำปะหลัง อายุ 1-2 เดือนหลังปลูก คัดพันธุ์ปนพร้อมกำจัดมันสำปะหลังค้างแปลง

ครั้งที่ 2 มันสำปะหลังอายุ 3-4 เดือนหลังปลูก มันสำปะหลังแสดงลักษณะประจำพันธุ์เด่นชัด

คัดพันธุ์ปนได้ง่าย

ครั้งที่ 3 ก่อนเก็บเกี่ยว 1-2 สัปดาห์ คัดพันธุ์ปนที่ยังคงเหลือค้างในแปลง อาจดำเนินการพร้อม

กับการประเมินคุณภาพ

*หลักการเลือกพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคที่สำคัญ ที่สามารถติดต่อก่อนพันธุ์ได้ เช่น โรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 11 และพันธุ์ CMR43-08-89

*แนะนำปลูกพันธุ์ที่ค่อนข้างทนทานต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 และ KU 50

สำรวจคัดพันธุ์ปน

ต้นพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพ

สอดคล้องตามมาตรฐาน มทช.5901 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับมันสำปะหลัง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- ก) ทั้งลำต้นมีความยาวไม่น้อยกว่า 80 ซม (เซนติเมตร) ไม่มีกิ่งแขนง และไม่มีส่วนของลำต้นที่ยังอ่อน
- ข) ตรงตามพันธุ์
- ค) สด
- ง) จำนวนตาไม่น้อยกว่า 7 ตา ต่อความยาว 25 ซม ในช่วงกึ่งกลางลำต้นของต้นพันธุ์
- จ) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่น้อยกว่า 2 ซม ณ กึ่งกลางลำต้นของต้นพันธุ์
- ฉ) ปราศจากศัตรูพืชหรือร่องรอยจากศัตรูพืชที่มองเห็นได้
- ช) ไม่มีความเสียหายจากการใช้สารกำจัดวัชพืช
- ซ) ไม่มีรอยไหม้จากการตากแดด

อายุของก่อนพันธุ์

ก่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพดีได้จากก่อนพันธุ์ที่ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป ควรอยู่ระหว่าง 8-14 เดือน พิจารณาความอ่อนแก่ของก่อนพันธุ์ที่เหมาะสมได้โดยผ่าลำต้นตามขวาง ไล่กลางมีขนาดครึ่งหนึ่งของเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้น

- ก่อนพันธุ์ที่มีอายุน้อยเกินไป จะอ่อนแอต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรคและแมลง หากกระทบแล้งหลังปลูกจะแห้งตายได้ง่าย

- ก่อนพันธุ์ที่มีอายุมากเกินไป ลำต้นจะมีอาหารสะสมน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการสำหรับการแตกยอดใหม่

ก่อนพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพ

การปนเปื้อนหรือการทำลายของโรคและแมลง

ก่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพดีจะต้องปราศจากการเข้าทำลายของโรคแมลง ไม่ควรใช้ก่อนพันธุ์จากต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรค โดยเฉพาะโรคที่สามารถติดไปกับก่อนพันธุ์ได้ ในกรณีของแมลง เช่น เพลี้ยแป้ง สามารถป้องกันได้โดยการแช่ก่อนพันธุ์ด้วยสารกำจัดแมลงไทอะมิดโทแซม หรืออิมิดาโคลพริด อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 5-10 นาที

ความเสียหายจากเครื่องมือและการปฏิบัติ

ในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรระมัดระวังตัวของก่อนพันธุ์มันสำปะหลัง หากถูกทำลายหรือกระทบกระเทือนจากเครื่องมือที่ใช้ตัดหรือมัด หรือถูกทำลายจากการพันสารเคมีกำจัดวัชพืช จะทำให้เสียหายและสูญเสียความงอกได้

อายุการเก็บรักษาก่อนพันธุ์

ควรมาจากก่อนพันธุ์ที่ใหม่สดหรือเก็บรักษาไว้รอปลูกในระยะเวลาสั้นที่สุด หรือไม่ควรตัดไว้นานเกิน 15 วัน (ขึ้นอยู่กับแต่ละพันธุ์) การเก็บรักษาก่อนพันธุ์ในฤดูฝน สามารถเก็บรักษาไว้ได้ทั้งในสภาพที่ร่มและกลางแจ้ง ส่วนในฤดูแล้ง ควรเก็บรักษาก่อนพันธุ์โดยการวางก่อนพันธุ์ตั้งไว้ในที่ร่ม

การเก็บรักษาดินพันธุ์ ควรวางตั้งในร่มให้โคนชิดดิน

ระยะเวลาและคุณภาพการเก็บรักษาก่อนมันสำปะหลังแต่ละพันธุ์

พันธุ์	ระยะเวลาที่เหมาะสม
ระยอง 9	ไม่ควรเกิน 15 วัน
ระยอง 5	ไม่ควรเกิน 30 วัน
พันธุ์อื่นๆ เช่น ระยอง 11 ระยอง 72 KU 50 ห้วยบง 60	ไม่ควรเกิน 45 วัน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 ตำบลตะปอน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 22110 E-mail : researchboard6@gmail.com